

การศึกษาวิจัยความพร้อมและการปรับตัวของสาขาบริการโลจิสติกส์ของไทยต่อการเปิดเสรีการค้า
บริการ-การขนส่งโดยรถพ่วงและรถกึ่งพ่วงของไทย

มนตรี กานต์ คณะวรรณ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์

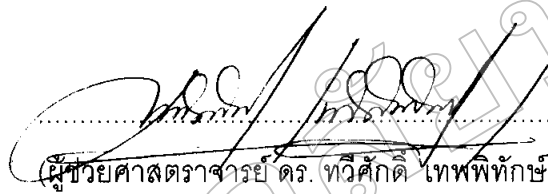
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ มณฑกานต์ คณะวรรณ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณกร อินทร์พยุง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 18 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์ กรรมการที่ปรึกษางานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้อย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

เนื่องจากการศึกษาในหลักสูตรนี้ได้รับทุนอุดหนุนและสนับสนุนจากบริษัท วอลเลเนี่ยส วิลเฮล์มเซน โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด จึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย รวมถึงผู้แทนกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาในการตอบแบบสอบถามและสละเวลาให้สัมภาษณ์ และเจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและข้อมูลต่าง ๆ ที่มีประโยชน์

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครู และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้สั่งสอนและให้ความรู้ทุกท่านและขอบคุณครอบครัวที่สนับสนุนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ รวมถึงผู้ที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวข้อง

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตเวทิตาแด่ บุพการี บูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

มนทกานต์ คณะวรรณ

49920316: สาขาวิชา: การจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์; วท.ม. (การจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์)
คำสำคัญ: รถพ่วงและกึ่งพ่วง/ โลจิสติกส์/ การเปิดเสรีการค้า

มณฑกานต์ คณะวารรณ: การศึษาวิจัยควมพร้อมและการปรับตัวของสาขาบริการโลจิสติกส์
ของไทยต่อการเปิดเสรีการค้าบริการ-การขนส่งโดยรถพ่วงและรถกึ่งพ่วงของไทย (A STUDY ON THE
CURRENT READINESS AND REQUIRED ADJUSTMENTS OF THE THAI LOGISTICS SERVICE
(SEMI-TRAILER AND TRAILER SECTOR) TOWARDS TRADING IN A DEREGULATED SERVICE
INDUSTRY) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์, D.B.A., Ph.D. 144 หน้า. ปี พ.ศ. 2551.

การศึษาเป็นนำเสนอมภาพรวมปัจจุบันของผู้ให้บริการโลจิสติกส์สาขาการขนส่งทางบก
โดยรถพ่วงและกึ่งพ่วงของไทยเพื่อเสนอแนะแนวทางการเตรียมความพร้อมและการปรับตัวต่อกระแส
การเคลื่อนย้ายการลงทุน อุปสรรค และโอกาสต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการเปิดเสรีการค้าบริการ

วัตถุประสงค์เพื่อประเมินและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดเสรีการค้าบริการและ
จัดทำข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์และใช้ประกอบการตัดสินใจแก่หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการ
กำหนดนโยบายรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเรื่องการลงทุน ปัญหา/อุปสรรคที่มีอยู่ และโอกาส
ความเป็นไปได้ในการแข่งขันของอุตสาหกรรมนี้

กลุ่มตัวอย่างในการศึษามีจำนวน 245 ราย แบ่งเป็นสองส่วนได้แก่ ผู้ให้บริการกับ
กลุ่มผู้ใช้บริการ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีคำถามเพื่อสอบถามทัศนคติ การให้อันดับ
และการอภิปราย รวมถึงการสัมภาษณ์ในเชิงลึก

สมมุติฐานของการศึษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างขีดความสามารถในการแข่งขันใน
ปัจจุบันของผู้ให้บริการเมื่อเทียบกับผู้ให้บริการต่างชาติกับ (1) การขยายโอกาสการลงทุนในตลาด
ต่างประเทศและ (2) การเพิ่มคุณภาพของงานบริการ โดยการใช้โปรแกรมประมวลผลทางสถิติ (Statistic
Package for Social Science; SPSS version 14) เพื่อวิเคราะห์ตามหลักสถิติโดยการค่าทางสถิติต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์สะท้อนให้เห็นว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวมีทิศทางเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญ
0.05 สรุปได้ว่าการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันจะส่งผลให้การขยายโอกาสการลงทุนในตลาด
ต่างประเทศและคุณภาพของงานบริการเพิ่มขึ้นไปด้วย

ดังนั้นผู้ประกอบการควรมุ่งพัฒนาขีดความสามารถเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันกับผู้ให้
บริการต่างชาติในตลาดเสรีการค้าบริการ

49920316: MAJOR: TRANSPORTATION AND LOGISTICS MANAGEMENT; M.Sc.
(TRANSPORT AND LOGISTICS MANAGEMENT)

KEYWORDS: TRAILER AND SEMI-TRAILER/ LOGISTICS/ DEREGULATION

MONTAKAN KANAWAN: A STUDY ON THE CURRENT READINESS AND
REQUIRED ADJUSTMENTS OF THE THAI LOGISTICS SERVICE (SEMI-TRAILER AND
TRAILER SECTOR) TOWARDS TRADING IN A DEREGULATED SERVICE INDUSTRY.

ADVISOR: TAWEESAK THEPPITAK, D.B.A., Ph.D. 144 P. 2008.

This study presented an overview of Thai Inland Transport Service providers using semi-trailers and trailers, as well as proposing guidelines for preparing and adjusting to shifting investments, obstacles, and opportunities that resulted from services trade liberalization.

The purposes of this study were to evaluate and analyze the impacts that were caused by services trade liberalization, and to give suggestions that can be beneficial to business sectors and those involved in decision and policy-making, as well as those following the policies in terms of investment, existing problems/obstacles, opportunities, and feasibility of competitiveness in this kind of industry.

The subjects taking part in this study were 245 service providers and users. Data collection was conducted using a questionnaire to survey the subjects' attitudes, their ranking orders and discussion. Also, an in-depth interview technique was employed in data collection.

The research purposes were to examine the relationship between the providers' current levels of competitiveness when compared to their foreign counterparts and their expansion of opportunities in foreign market investment, as well as the enhancement of their service quality. The Statistic Package for Social Science (SPSS), version 14 was used to analyze the data.

The result was revealed that a statistically significant relationship was found at the significant level of 0.05. This can be concluded that the increase of the level of competitiveness expands the service providers' opportunities in foreign market investment as well as the enhancement of their service quality.

It is, therefore, crucial for the service providers to improve and develop their levels of competitiveness in order to enable them to compete with their foreign service providers in the arena of services trade liberalization.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวความคิดของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
บทนำ	8
ความสำคัญและบทบาทของผู้ให้บริการโลจิสติกส์สาขาการขนส่งทางถนน โดยรถพ่วงและกึ่งพ่วง	8
การแข่งขันทางเศรษฐกิจโดยการเปิดเสรีการค้ากับบทบาทของผู้ให้บริการ โลจิสติกส์สาขาการขนส่งทางถนนโดยรถพ่วงและกึ่งพ่วง	10
การเปิดเสรีตลาดการขนส่งทางถนนและการบริหารห่วงโซ่อุปทาน	13
ความหมายของผู้ให้บริการโลจิสติกส์สาขาการขนส่งทางถนนโดยรถพ่วง และกึ่งพ่วงในมุมมองระดับมหภาคและเวทีการค้าโลก	14
ประเภทและรูปแบบของผู้ให้บริการโลจิสติกส์สาขาการขนส่งทางถนน โดยรถพ่วงและกึ่งพ่วงในมุมมองของแต่ละประเทศ	15
ประเด็นการเปิดเสรีการค้าบริการโลจิสติกส์ทางถนนในเวทีการเจรจาการค้า ระหว่างประเทศ	17

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การศึกษาเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุกในการเปิดเสรีการค้าบริการสาขา การขนส่งทางถนน.....	18
สรุปประเด็นที่มีการเจรจา ทำที่ กลยุทธ์และการปรับตัวของประเทศที่เสนอ และเรียกร้อง.....	20
บทสรุป.....	21
3 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย.....	23
แนวการศึกษาวิจัย.....	23
กรอบแนวความคิดของการวิจัย.....	26
การกำหนดคำถามสำหรับการวิจัย.....	26
การกำหนดสมมุติฐานการวิจัย.....	26
การกำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
วิธีการและขั้นตอนการเก็บข้อมูล.....	28
การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
การแปลผลและการเขียนรายงาน.....	30
4 การแปลผลและการอภิปรายการศึกษา.....	32
การแปลผล.....	32
รายงานและการแปลผลการศึกษา.....	33
การอภิปรายการศึกษา.....	62
5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	76
สรุปผลการศึกษากลุ่มผู้ให้บริการขนส่งทางถนนโดยรถพ่วงและกึ่งพ่วง.....	76
สรุปผลการศึกษากลุ่มผู้ใช้บริการขนส่งทางถนนโดยรถพ่วงและกึ่งพ่วง.....	81
สรุป.....	84
ข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก.....	90
ภาคผนวก ข.....	102
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	144

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการจัดทำเขตการค้าเสรี 28
2	ประเภทของกลุ่มตัวอย่างและจำนวนการเก็บข้อมูล..... 32
3	ประเภทธุรกิจของกลุ่มตัวอย่าง 33
4	จำนวนของพนักงาน และขนาดของธุรกิจของกลุ่มตัวอย่าง..... 34
5	มูลค่าสินทรัพย์ของกลุ่มตัวอย่าง..... 34
6	โครงสร้างการบริหารของกลุ่มตัวอย่าง..... 35
7	ขีดความสามารถในการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มตัวอย่าง..... 36
8	ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อมีการเปิดเสรีการค้าบริการระหว่างไทยกับ ประเทศคู่ค้า..... 37
9	ผลกระทบต่อการบริการและการลงทุนจากขั้นตอนที่เกี่ยวกับพิธีการทางศุลกากร ภายในประเทศคู่ค้าที่ผู้ให้บริการโลจิสติกส์ของไทยเข้าไปลงทุน..... 38
10	ผลกระทบต่อการบริการและการลงทุนจากขั้นตอนหรือกระบวนการกักกันโรค การกำหนดมาตรฐานและการออกหนังสือรับรอง ภายในประเทศคู่ค้าที่ผู้ให้บริการ โลจิสติกส์ของไทยเข้าไปลงทุน..... 39
11	ผลกระทบต่อการบริการและการลงทุนจากการรับขนส่งสินค้าเกษตรที่เกี่ยวข้องกับ มาตรฐานด้านสุขอนามัย (SPS) หรือมาตรฐานสินค้า (TBT) และการออก หนังสือ รับรอง ภายในประเทศคู่ค้าที่ผู้ให้บริการโลจิสติกส์ของไทยเข้าไปลงทุน..... 40
12	ผลกระทบต่อการบริการและการลงทุนจากการรับขนส่งสินค้าเกษตรที่เกี่ยวข้องกับ กฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับภายในประเทศคู่ค้าที่ผู้ให้บริการโลจิสติกส์ของ ไทยเข้าไปลงทุน..... 41
13	ผลกระทบต่อการบริการและการลงทุนจากการเข้าตลาดต่างประเทศของ ผู้ให้บริการโลจิสติกส์ของไทย เมื่อมีการเปิดเสรีการค้า..... 42
14	ผลกระทบต่อการบริการและการลงทุนภายหลังจากการจัดตั้งธุรกิจการให้บริการ โลจิสติกส์ในต่างประเทศ..... 43
15	ประเด็นปัญหาและข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับตลาดทั้งของไทยและประเทศคู่ค้า..... 44
16	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับกับองค์กรเมื่อมีการเปิดการค้าเสรีสาขาบริการโลจิสติกส์..... 44

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17 ผลกระทบด้านบวกที่มีต่อผู้ให้บริการจากการทำข้อตกลงการค้าเสรีสาขาบริการ โลจิสติกส์.....	45
18 ผลกระทบด้านลบที่มีต่อผู้ให้บริการจากการทำข้อตกลงการค้าเสรีสาขาบริการ โลจิสติกส์.....	46
19 ทักษะคติของผู้ให้บริการ หากว่ารัฐบาลไทยสามารถส่งเสริมให้มีการเข้าตลาดของ ประเทศคู่ค้าได้ภายใต้ข้อตกลงการเปิดเสรีการค้าบริการ	46
20 ทักษะคติของผู้ให้บริการในการประเมินผลกระทบด้านบวกที่มีต่อการดำเนินธุรกิจ	47
21 ทักษะคติของผู้ให้บริการเกี่ยวกับต้นทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิด เสรีการค้าสาขาบริการโลจิสติกส์ระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้า.....	47
22 ทักษะคติของผู้ให้บริการที่มีต่อการจัดตั้งเขตการค้าเสรีสาขาบริการโลจิสติกส์ ระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้าว่าจะทำให้ไทยสามารถเพิ่มปริมาณการส่งออก ไปยังตลาดประเทศคู่ค้า	48
23 ทักษะคติของผู้ให้บริการที่มีต่อการจัดตั้งเขตการค้าเสรีสาขาบริการโลจิสติกส์ ระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้าว่าจะทำให้ต้องการย้ายฐานการลงทุน	49
24 ทักษะคติของผู้ให้บริการต่อการสนับสนุนให้มีการเจรจาเพื่อขยายความร่วมมือ ทางเศรษฐกิจและการจัดตั้งเขตการค้าเสรีสาขาบริการ	49
25 ประเภทธุรกิจของกลุ่มตัวอย่าง	50
26 จำนวนพนักงานและขนาดของธุรกิจของกลุ่มตัวอย่าง	51
27 มูลค่าสินทรัพย์ของกลุ่มตัวอย่าง	51
28 โครงสร้างการบริหารของกลุ่มตัวอย่าง	52
29 ขีดความสามารถในการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจของผู้ให้บริการ	53
30 ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อมีการเปิดเสรีการค้าบริการระหว่างไทยกับ ประเทศคู่ค้า	54
31 ทักษะคติของผู้ใช้บริการเกี่ยวกับต้นทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิด เสรีการค้าสาขาบริการโลจิสติกส์ระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้า.....	55
32 ผลกระทบด้านบวกจากการทำข้อตกลงการค้าเสรีสาขาบริการโลจิสติกส์.....	56
33 ผลกระทบด้านลบจากการทำข้อตกลงการค้าเสรีสาขาบริการโลจิสติกส์.....	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
34	ทัศนคติของผู้ใช้บริการกับการเพิ่มปริมาณการส่งออกภายใต้ข้อตกลงการเปิดเสรีการค้าสาขาบริการโลจิสติกส์ระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้าจากการสนับสนุนของภาครัฐ.....	57
35	ทัศนคติของผู้ใช้บริการในการประเมินผลกระทบโดยรวมทางด้านบวกที่มีต่อการดำเนินธุรกิจ.....	58
36	ทัศนคติของผู้ใช้บริการเกี่ยวกับต้นทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดเสรีการค้าสาขาบริการโลจิสติกส์ระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้า.....	59
37	ทัศนคติของผู้ใช้บริการที่มีต่อการจัดตั้งเขตการค้าเสรีสาขาบริการโลจิสติกส์ระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้าว่าจะทำให้ไทยสามารถเพิ่มปริมาณการส่งออกไปยังตลาดประเทศคู่ค้า.....	60
38	ทัศนคติของผู้ให้บริการที่มีต่อการจัดตั้งเขตการค้าเสรีสาขาบริการโลจิสติกส์ระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้าว่าจะทำให้ต้องการย้ายฐานการลงทุน.....	60
39	ทัศนคติของผู้ให้บริการต่อการสนับสนุนให้มีกรเจรจาเพื่อขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการจัดตั้งเขตการค้าเสรีสาขาบริการ.....	61
40	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างขีดความสามารถในการแข่งขันในปัจจุบันของผู้ให้บริการโลจิสติกส์ไทยเทียบกับผู้ให้บริการต่างชาติกับการขยายโอกาสการลงทุนในตลาดต่างประเทศ และการแข่งขันในการเพิ่มคุณภาพงานบริการ.....	63
41	จำนวนรถที่จดทะเบียนใหม่ทั่วประเทศ ณ 30 เมษายน 2550.....	67
42	การวิเคราะห์ SWOT ของอุตสาหกรรมการให้บริการบริหารจัดการขนส่งสินค้าโดยรถพ่วงและรถกึ่งพ่วง.....	69

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	4
2 แสดงจำนวนรถบรรทุกที่จดทะเบียนสะสมทั่วประเทศถึง 31 ธันวาคม 2549	12
3 แสดงจำนวนรถพ่วงและกึ่งพ่วงที่จดทะเบียนใหม่ในปี พ.ศ. 2550 ตั้งแต่ ณ เมษายน 2550	13
4 แนวทางการวิจัย	25
5 สถิติการจดทะเบียนรถพ่วงและกึ่งพ่วง ณ 31 ธันวาคม 2549	65
6 สถิติการจดทะเบียนรถพ่วงและกึ่งพ่วง ณ 30 เมษายน 2550	66